

Mestne novice.

Priprave za veliki slovanski dan v nedeljo so gotove. Pričakuje se veličastne slovanske manifestacije.

MESTNA VLADA.

—V nedeljo je vseslovanski dan v Clevelandu. 32 slovanskih pevskih društev v mestu bode zapelo več veličastnih slovanskih pesni, in iz 400 slovanskih grl bo orila slovanska pesem v novi domovini. Nad 500 telovadcev, slovanskih Sokolov je pripravljenih, da pokažejo občinstvu čuda slovanske gimnastike in telovadbe. Vse predpriprave so gotove. Pričakuje se udležbe od 7 do 8 tisoč Slovanov. Govorili bodejo razni ameriški profesorji o pomenu slovanstva, vseslovanski dan pozdravi mestni župan Baker. Skratka, to bo dan, kot ga Slovani v Clevelandu še niso doživeli. Slavnost se prične ob 2 uri popoldne v nedeljo v Grays Armory. Še nekaj vstopnic za slavnost je naprodaj pri sledečih: Jos. Kalan, Ivan Tomazič, Primož Kogoj, Anton Završek, Andrej Kranjc in v našem uredništvu. Zadnji čas je v nedeljo do 12, da si preskrbite vstopnico.

—Pred nekaj tremi tedni je sodnik Manuel Levine povzeli hčerko našega rojaka Pečjaka, ki stanuje na 988 E. 63rd St. Hčerki je ime Ana in je stara 5 let. Oče je tedaj tožil za odškodnino \$100. Sodnik Levine je privolil, da se stvar deloma razpravlja na sodnji in je bil takoj voljan plačati \$100 odškodnine. Obravnava se je vršila v ponedeljek, in sodnik Levine se je izrazil, da če bi se ustavljal tožbi, da bi tožbo dobil, ker policija ni naredila Levine krivega za nesrečo, toda namesto da bi se stvar zavlačevala na sodnji, je sodnik raje plačal. Sodnik Manuel Levine je eden najbolj znanih sodnikov v Clevelandu, eden najboljših ljudskih prijateljev, ki stoji posebno na strani manjših ljudi v stiski in potrebi. V Clevelandu je leta 1913 ustanovil "mirovno sodišče", kjer se razne stranke poravnajo brez sodnih stroškov. Enaka sodišča so sedaj upeljali po vseh večjih ameriških mestih.

—Naši rojaki bi se morali mnogo bolj zanimati za mestno, državno in zvezno vladu kot se zanimajo. Prilike pa imajo vedno, da tako stori. Mesto je v tem oziru nekaj naredilo, namreč, da predstojniki raznih glavnih oddelkov prireditelj ljudskih predavanj, da razjasnijo ljudem, kako se mesto vlada. Tako predavanje se vrši v nedeljo, 14. aprila ob 8 zvečer v dvorani na 1420 E. 31st St. v bližini odtotne slovanske naselbine. Vsi Slovenci so vabljeni, da pridejo ta večer tja. Govoril bo Mr. Cooley, ki je direktor javne dobrodelnosti v Clevelandu. Prinesite s seboj svojo pipo ali cigaro, ker bode lahko kadili zraven. Vprašajte lahko vsako vprašanje, in vse se bo vam pojasnilo. Vstopnina prosta. Rojaki, zanimajte se ob takih prilikah za mestno vladu.

—Umrl je v sredo okoli pete ure popoldan Anton Polončič, splošno znani in priljubljeni clevelandski gostilničar v Newburgu. Smrt je prišla nenadoma, dobil so ga mrtvega na porcelani, ko se je podal k počitku. Zadnja leta ga je polagoma mučila notranja bolezen, kateri je končno podlegel. Star je bil 46 let. Spadal je k društvu sv. Alojzija in sv. Jožefa v Newburgu ter univ. pivovarjev. V Clevelandu je stanoval 29 let in

je bil eden najstarejših naseljencev. Doma je bil iz Zagradca na Kranjskem. Tu zapuščena žena in 5 otrok, najmlajši 8 let, najstarejši 20 let. Bil je vseskozi pošten in delaven rojak, pošten in priazen, odkrit, ljubezniv, kremenit značaj, ki je trdno držal svoje prepričanje. Newburška naselbina zgubi v njem jako blagega in plemenitega moža. Pogreb se vrši v soboto dopoldne iz hiše žalosti. Polkoj njegovi duši.

—Umrl je rojak F. Juratovac, stanujoč na 1367 E. 32nd St. Ranji je bolehal nekaj časa na notranji bolezni, nakar je bil pretečeni teden operiran v Lake Side bolnišnici, toda operacije ni prestal. Bil je član dr. sv. Janeza Krst. št. 37 JSKJ, kamor je pristopil, ko se je prej mudil v Conemaugh Pa. kjer je pripadal odtotnemu društvu JSKJ. Pogreb se vrši v petek dopoldne pri hrvatski cerkvi. Večni mu mir!

—Vlak je pobil na smrt mladeniča Anton Legata, 15 let star, stanujoč na 392 E. 155th St. Collinwood. Lake Shore železnice vlak ga je dohitel na tiru in ga takoj usmrtil. Nesrečnim starišem naše iskreno sožalje.

—Dr. Kras, št. 8. SDZ priredi dne 30. maja letos na prostori J. Drugovića svojo veselico. Več se naznani ob priliki.

—Teta storklja je obiskala v Collinwoodu rojaka John Meseec in mu pustila krepko hčerko.

—Rojak Fr. Zakrajšek, znani prodajalec biciklov je zopet odprl prodajalno na 6607 St. Clair ave. Priporoča se rojkom v obilen poset.

—V Cleveland dospe v nedeljo profesor Mihajlo Pupin, profesor na ameriški Columbia univerzi v New Yorku, da se udeleži slavnosti vseslovanskega dneva v Grays Armory. Profesor Pupin je objednen generalni konzul Srbije za Ameriko.

—Mestni blagajnik William Damm je odstopil od svoje službe. Izjavil se je, da je njegova plača vzpelo ogromnega dela, premajhna. Damm je dobival na leto \$3000 plače, dočim je imel njegov prednik \$5000. Tekom dveh let in pol, kar je v uradu, je imel oskrbovati nad \$75.000.000.00 mestnega denarja. William Damm je brat Adam J. Damma, concilmana 23. varde.

—Dva mladiča, Louis Hirsch in Ed. Seuffert, oba stara po 18 let, sta prišla v ponedeljek zvečer v cerkev sv. Frančiška na Superior ave. in Addison Rd. z revolverji in krinkami. Hotel sta ustrahovati nekaj učitelj in otrok, ki so se učili v cerkveni dvorani za igro; toda slabota naletela, ker krk učitelje je privabil ljudi, ki so enega lo-pova prijeli, dočim so drugega pozneje dobili na njegovem stanovanju. Eden je bil obsojen na \$5 globe, drugi pa pride pred veliko poroto.

—Letos bi morali preceniti zemljiško in hišno vrednost v Clevelandu. To bi bilo pravičeno. Kajti bogatini plačujejo po starem sistemu le 65 odstotkov vrednosti svoje zemlje in poslovnice, dočim plačujejo siromaki 98 odstotkov vrednosti. Če ima bogatin hišo in posestvo, ki je vredno \$500.000, plača on le približno od \$350.000 vrednosti, dočim je \$150.000 neobdavčeno, dočim morate vi plačati od vašega posestva, če je vredno \$2000, svoto \$1900, ki je obdavčena. Novi davčni komisariji se branijo preceniti posestva, kar ne bo v prid manjšim ljudem, pa le bogatinom.

Strašna nesreča.

V Detroitu je poulična kara zavozila v tovorni vlak. Tri najst ubitih, 27 ranjenih.

RAZNE NOVICE.

Detroit, Mich. Poulična kara, natlačena z delavci, ki so se vračali domov, je včeraj zvečer zadela v tovorni vlak in se razbila na kosce. Vlak je drvel s karok kakih 100 čevljev naprej, predno se je mogel ustaviti. Trinajst oseb je bilo ubitih, večinoma tujezemci, med njimi to žensk in 27 oseb je bilo ranjenih, 3 izmed njih bodejo gotovo umrle. Nesreča je nastala, ker motorman kare ni razumel znamenja, ki ga je dal konduktor, predno bi smel motorman zapeljati preko železniškega tira.

Honolulu, 15. aprila. Morski potapljač, Frank Crilley, se je danes potopil 288 čevljev globoko v morje in je prišel do potopljene podmarnice F-4, ki se je potopil 25. marca. Poskusili bodejo, da dvignejo submarin, v katerem leži 21 trupelj mornarjev. Crilley je bil pod vodo 2 uri, in sicer ga je vzelo 5 minut, da je prišel na morsko dno, 12 minut je ogledoval submarin, in poltrugo uro je vzelo, da so ga potegnili navzgor.

Los Angeles, Cal. 15. aprila. Pet japonskih bojnih ladij in mnogo drugih ladij je dospelo v Tuttle Bay, dolnja California, da splovijo japonsko križarko Asama, ki se je tu vsedla na pečine. 4000 japonskih mornarjev pomaga pri delu. Japonci so zaliv minirali, da so varni pred nemškim napadom.

Pittsburg, Ky. 15. aprila. 13 letni dečko Frank Thomas je danes ustrelil svojo mater, ker mu ni pustila, da bi nesel meko igrarico na dvorišče.

Washington, Pa. 15. aprila. V ponedeljek so tu zbruhnili veliki nemiri delavcev od Vesta Coal Co. Kompanija je odpustila nekaj delavcev od dela in unija je zahtevala, da se delavci sprejme nazaj na delo. Ker se je kompanija branila, so delavci in njih ženske demonstrirali. Državna policija je razpršila delavce, toda pozneje so zaprli konstablerji cele družine, matere z dojenčki v naročju in druge otroke.

Zanesville, O. 15. aprila. Elk Coal Co. v tem okraju se je pohotala z delavci. 140 delavcev se vrne na delo.

Pittsburg, Pa. 15. aprila. Tukajšnje tovarne izdelujejo z vso naglico naboje za zveznike. Kot se trdi, imajo toliko narocil, da jih komaj zgotovijo v enem letu.

—V sredo sta dobila državljanske papirje rojaka Josip Zidanič in Josip Kren na sodnji Zjed. držav na pošti.

—Poročno dovoljenje sta dobila Frank Zibera in Mary Baydek. Bilo srečno!

—Le še nekaj vsopnic je na prodaj za Vseslovanski dan, ki se vrši v nedeljo 18. aprila v Grays Armory. Kot je računati iz predpriprav, bo gotovo 500 Slovencev navzočih. Slovanski odbor pričakuje kakih 6000 Slovanov. Poleg krasnih slovanskih pesni, katere bodo skupno zapelo 28 pevskih zborov, se vrši tudi telovadba vseh slovanskih sokolskih organizacij. Slavnostni govornik je znani češki govornik Josip Frčka, o zgodovini Slovanov bo govoril profesor Bacon iz Western Reserve vseučilišča, in šod bo pozdravil tudi župan Newton D. Baker. Nekaj vstopnic je še pri nas naprodaj, in želimo, da sežejo rojaki po njih.

Avstrijci v Karpatih se umikajo Gen. Hindenburg zahteva novo armado 300.000

Avstrijska torpedovka je potopila italijansko prometno ladjo. V strašnem 12 urnem boju v Karpatih pri Ušok prelazu so se morali Avstrijci umakniti za 10 milj nazaj. V Avstriji razglasijo obsedno stanje. Nemci pripravljajo novo črto pri reki Reni.

Nemški zrakoplovi.

Pariz, 15. aprila. Nemški zrakoplovi so obstrlevali danes Rheims, Zagnali so štirinajst bomb nad mesto. Streha neke hiše je bila poškodovana, in ubite so bile od nemških bomb tri ženske in dva otroka.

Bombe za Hamburg.

Pariz, 15. aprila. Francoski zrakoplovi so prišli nad nemško mesto Hamburg in pričeli metati bombe na mesto. Na več krajih mesta je zbruhnul požar in mnogo Nemcev je bilo ranjenih. Zgorelo je več vojaških barak. Vsi francoski zrakoplovi so se srečno vrnili na svoje ozemlje.

8 angleških ladij potopljenih.

London, 15. aprila. Osem angleških ladij, ki bi morale že zdavnaj dospeti v svoja pristanišča, se nahaja še vedno na morju in za njih usodo se ničesar ne ve. V angleških mornarstvih krogih se sodi, da so bile ladje potopljene od nemških min ali od nemških submarinov. Na krovu teh ladij je bilo 80 mož.

Angleški častniki v zaporu.

Berlin, 15. aprila. Nemška vlada je zaprla v vojaške zapore 39 angleških ujetnikov častnikov. Nemčija se je izjavila, da je zaprla angleške častnike, ker je angleška vlada zaprla kot zločince nemške mornarje, katere je ujela na nemških submarinih. Anglija se je izjavila, da bo postopala z mostvom nemških submarinov tako kot z morskimi roparji, ker napadajo trgovske ladje, ki se ne morejo braniti.

Hindenburg zahteva 300.000 mož.

London, 15. aprila. Brzjavka iz Amsterdama naznanja, da je zahteval nemški maršal Hindenburg 300.000 mož novo armado, da se z uspehom lahko bori skupaj z Avstrijci v Karpatih. Idele armade odpošlje Avstrijem na pomoč v Karpatih, del te armade pa bo rabil za nov napad proti ruski trdnjavi Varšava. Brzjavke poročajo, da bodejo Nemci pričeli Varšavo z nova napadati.

Avstrijci potopili italijansko ladjo.

Rim, 15. aprila. Napetost med Avstrijo in Italijo se je danes poostila, ko se je naznailo potopiti Italijansko ladjo "Irene". Omenjena ladja je vozila živeč črnogorcem, ko jo je dohitel avstrijski torpedni rušilec in jo potopil z blagom vred. Italijanski minister za zunanja dela bo zahteval od Avstrije pojasnilo, Italijanski časopisi trdijo, da je bila njih ladja potopljena v črnogorskih vodah, pri izlivu reke Bojane v morje.

V Avstriji vlada nemir.

Rim, 15. aprila. Brzjavka iz Tridenta naznanja, da se v Avstriji pripravljajo splošni nemiri, in da namerava Avstrija po vseh svojih deželah razklicati obsedno stanje. V Avstriji se čutijo ljudje nemirne, radi ponovnih uspehov Rusov v Karpatih. Mnogo mažarskih uplavljenih mož se pripravljajo na beg v slučaju, da Rusi priderejo na Ogrsko.

Franc Josip se je udal.

Rim, 14. aprila. Narodno časopisje poroča, da se je Franc Josip udal nemškemu pritisku, in da je sklenil, da odstopi Italijanom velik del avstrijske zemlje zajedno z Reko, če Italijani obljubijo, da se bodejo borili na strani Avstrije proti Rusom in proti Francozom. Brzjavke iz Pariza pa povdarjajo, da o tem še ni ničesar gotovega.

Nemški bluf.

Berlin, 14. aprila. Iz političnih krogov se naznanja, da so Rusi izgubili v Karpatih pol milijona mož, odkar so tam pričeli z bojem. Nemci trdijo, da odkar se je vojska pričela, da so Rusi izgubili 71.608 čast. Nadalje se naznanja, da so Rusi začasno opustili nadaljno prodiranje v Karpatih, ker se je njim nasproti nepričakovano pojavila močna avstro-nemška armada. Iz Petrograda pa se brzjavljajo, da te novice niso resnične, in da rusko armado povečjstvo pošilja čete na nove postojanke.

Ruski boji v Karpatih.

Petrograd, 15. aprila. Rusko desno krilo v Karpatih je napredovalo deset milj proti Ogrski. Ruska armada se nahaja v položaju, da razdere železniško zvezo pri Lupkov prelazu, kjer dobivajo Avstrijci nove čete. Toda boji v gorskih prelazih so začasno ustavljeni, ker vsi pričakujejo konca strašnih bojev pri Ušok gorskem prelazu. Na severnih krajih so se pričeli gubati Nemci in zopet skušajo prekorati reko Vislo. Ruska fronta je sedaj raztegnjena na 800 milj. V Bukovini so Avstrijci napadli Ruse, toda po vročem dvanednem boju so se Avstrijci umaknili. Rusi priznajo, da so zgubili cele kompanije vojakov, ki so korakali po strmih gorskih prelazih, pokritih s snegom, in se je sneg naenkrat udal in so vojaki popadali v gorska brezna. V Ušok gorskem prelazu se vrše boji mož z možem, večinoma z bajoneti.

Boji v Dardanelih.

London, 14. aprila. Iz brzjavke iz Carigrada se posnema, da ste dve angleški bojni ladji pridrli deset milj v notranjost Dardanel, in da ste se končno umaknili. Neka angleška torpedovka je bila zadeta z enim strelom iz turskih trdnjav, in neka angleška križarka je dobila večje poškodbe. Več angleških ladij je ponovno napadlo Dardanel, toda o uspehu se ne ve ničesar. Vreme na morju je slabo in neprimerno za napade.

Položaj na francoskem bojišču.

Pariz, 14. aprila. Na ostalem francoskem bojišču je še precej mirno, razven v okolici Verduna, kjer se vršijo luti boji. Francozi napadajo neprestan, da ne pridejo Nemci preblizu glavnih trdnjav. Francoski napadi pri St. Michielu, kjer se je nemška armada najdalje zagostila na francoskih tleh, so povzročili, da se Nemci iz teh krajev polagoma, toda sigurno umikajo. Več uspehov so dosegli Nemci pri Pont-a-Mauson, kjer so pridobili nekaj francoskih strelnih jarkov. V gozdovih La Pretre pa so se morali umakniti pred francoskimi četami.

Sin Tolstoj pobegnil.

London, 14. aprila. Iz avstrijskega ujetništva so pobegnili knez Vladimir Jasvil in knez Mihael Vukotić ter nadalje grof Tolstoj, znani sin slavnega ruskega pisatelja. Vsi trije so bili zaprti v avstrijskem vojaškem taborišču pri Milovici, odkoder se jim je posrečilo pobegniti na rusko mejo.

Ruske finance.

Petrograd, 14. aprila. Zastopniki ameriških časopisov, ki se mudijo tu, naznanjajo o izjavah ruskih ministrov glede finančnega položaja v Rusiji. Ruski ministri naznanjajo, da je vojna prinesla blagoslov Rusom, posebno odkar je nastala splošna prepoved opojne pijače. Dočim so znašale bančne vloge Rusov pred vojno mesečno do \$20.000.000, znašajo bančne vloge meseca januarja \$60.000.000. Kmetje in drugi ljudje, ki so prej velik del svojega denarja zapravili v žganjarnah, hranijo sedaj denar. Nadalje je ruska vlada sklenila s francosko in angleško vlado dobre kupčijske pogodbe, glasom katerih Rusi dovažajo zaveznikom žito in drugi živež. Rusi pa dobijo velika vojna posojila. Meseca marca je dobila Rusija od Angležev \$250.000.000.

33.000 žensk na delo.

London, 14. aprila. 33.000 angleških žensk se je prostovoljno priglasilo na delo za vojne namene. 6000 žensk bode delalo v orožarnah, 4000 žensk je pripravljeno da izdelujejo obleke za vojake, 2000 na poljih, 1700 pri mlekarijah, in 5000 po pisarnah. Poleg tega se je priglasilo 1500 žensk, da odidejo na bojno polje in strežejo ranjenecem.

Italija za Srbe.

London, 14. aprila. Po daljših poganjanjih je Italija danes priznala Srbiji, da bo podpirala srbske težnje, da dobijo Srbij pomorsko pristanišče ob Jadranskem morju.

Nemška križarka pobegne.

Newport News, Va., 14. aprila. Kapitan nemške pomožne križarke "Kronprinz Wilhelm" se je izjavil, da kakor hitro bo njegova ladja založena z živim in premogom ter popravljena, da bo skušal pobegniti zopet na morje. Zunaj pristanišča ga čaka 6 angleških križark.

Napad iz zraka.

Pariz, 15. aprila. Nemški Zeppelinli so hoteli bombardirati mesto Dunkirk, ko se je tam mudil predsednik francoske republike, ki je obiskoval bolnišnice. Toda nemški zrakoplovi so bili prebrani s strel iz topov, ne da bi mogli izvršiti svoje delo. Drugi oddelek nemškega zračnega brodivoja je napadel angleško obalo in metal bombe na vasi Wallsend, Seatonburn in Beldington. Več manjših hiš je bilo razbitih, večje škode pa niso naredili.

Boji v Karpatih.

London, 15. aprila. Po strašnem dvanajsturnem boju, 50 milj južno od Premysla, ko so Rusi z nevrjetno trdnostnostjo napadali avstrijsko desno krilo, so bili Avstrijci prisiljeni, da se umikajo. Vse glavne točke v vzhodnih Besikidih, o

katerih so Avstrijci mislili, da se ne bodejo nikdar podale, so sedaj v ruskih rokah. Glavni del avstrijske armade se je umaknil do Rostoke, kjer so dobili Ruse pripravljene a ofenzivo, in Avstrijci so se morali ponovno umakniti. Del avstrijske armade, ki se je umaknil, je bil pod zapovedništvom nadvojvode Josip Ferdinanda. Nemci so poslali svoje čete proti Ušok prelazu, ki je ključ do Ogrske. Če pade ta prelaz, so Karpati v ruski oblasti.

Nemški kancler in submarini. London, 15. aprila. Brzjavke iz Rotterdamu naznanjajo, da nemški kancler Bethnam Holweg se nikakor ne strinja s submarinskim bojem, ki ga vodijo Nemci proti trgovskim ladijam. To je že bridko očital cesarju in admiralu Tirpitzu, ki si je zamislil ta načrt. Tirpitz je dejal, da mora Nemčija pokazati svetu, da ima še oblast na vodah, zato so pričeli s submarinskim bojem, in cesar je pritrdil v to. Nemški kancler je še danes temu nasproten.

Angleži zmagali Turke.

London, 15. aprila. 23.000 Turkov in Kurdov je napadlo angleške čete pri Shaiba v Mezopotamiji. Po kratkem boju so se Turki v polnem begu umaknili, ko so pustili 300 mrtvih na bojišču. Angleži so ujeli številne ujetnike. Angleži so imeli 92 ranjenih.

Nemci se pripravljajo ob Reni.

Basel, Svica, 15. aprila. Nemci pripravljajo obrambeno črto ob reki Reni. Zapuščeno trgovsko lsten so spremenili v moderno utrdbo, in reko Reno so tako preuredili, da lahko odpro posebne zatvornice in poplavijo deželo pred sovražnikom.

Kaj pravijo na Dunaju?

Dunaj, 15. aprila. V Karpatih se vršijo večji artilerijski boji. Severo-zapadno od Ušok prelaza smo napadali celo rusko fronto. Napada sta se udeležila 19. in 26. ogrski polk. V drugih krajih je vse mirno.

Rusko poročilo.

Petrograd, 15. aprila. Boji se nadaljujejo za Ušok prelaz. Tekom noči 13. aprila so naše čete zavrnile več avstrijskih napadov, pri čemur smo dobili 1000 ujetnikov in pet strelnih pušk. Avstrijski poskusi, da bi iznenadili naše postojanke v Bukovini, so izpodleteli. Pomladno solnce se stajalo ceste, ki so jako slabe za transport.

Ruske zgube.

Iz Benetk prihaja poročilo, da so zgubili Rusi tekom meseca januarja v Karpatih 50.000 mrtvih in ranjenih ter nad 10.000 ujetnikov.

AMERIŠKI DRŽAVLJAN.

V našem uredništvu je izšla dolgo pričakovana knjiga: "Kako se postane državljan, ustava Zjed. držav, vprašanja in odgovori za proslce ameriškega državljanstva." Ta knjiga je edino delo svoje vrste, in je bila odobrena od sodnje Zjed. držav. Cena knjigi 25c. Rojaki, sežite po njej, tudi oni, ki ste že državljan, ker mamljaj zanimivega dobite v njej. Pošljamo tudi po pošti za isto ceno 25c s poštno vred.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko.....\$2.00
Za Evropo.....\$3.00
Za Cleveland po pošti.....\$2.50
Posamezno številko po 3 centa.

Dopli brez podpisa in očitnosti se ne sprejemajo

Vas pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Klavalers) in the City of Cleveland and elsewhere. Adver-
tising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 25th 1909, at the post office at Cleveland, O., under the Act of March 3, 1879.

No. 31. Friday April 16. 1915.

Svetovna razstava v San Francisco.

Mesto San Francisco je zgrajeno ob pobočjih gričev, ki obdajajo krog in krog zaliv Tihega morja. Steje pol milijona prebivalcev raznih narodnosti. Zlasti so bogato zastopani podložniki "nebeskega sina" ali sedajne kitajske republike in njih plemenski bratje Japonci. Imajo popolnoma svoj del mesta, ki je sezidan po kitajskem običaju, in ko pade na zemljo mrak se prižgo nešteti lepo pisani kitajski lampijončki na balkonih kitajskih hiš.

Ako se šetaš po ulicah tega ameriškega Pekinga, se ti zdi, kot bi bil res v deželi mandarinov, obdani s slovečim kitajskim zidom, ki obdaja nebesko cesarstvo, oziroma republiko. Do zadnjega so tukajšnji kitajci nosili dolge kite, odkar pa je republikanska stranka premagala rojalistično, so se tudi tukajšnji Kitajci udali pozivu njih predsednika, in porezali, dasi s krvavečim srcem, svoje dolge "cofe". V tem, ko vidiš na cestah nekatere Kitajce v najnovejši angleški modi, so ženske oblečene vse po kitajsko. Črne ali žolte svilene hlače in istota-ko fantastično pisan jopič. Ti Mongoli imajo tu svojo banko, zdravnike, trgovce, itd. Največja in najmodernejša trgovina v San Franciscu je last nekega Kineza. Seveda, stržejo v tej prodajalni samo beli ljudje. Pa naj končam o Kitajcih.

Slovencev je tukaj menda čez 50 družin, ki so po večini tu naseljeni že jako dolgo časa, in so že deloma poamerikanjeni, posebno mlada generacija. Zaposleni so večinoma po pivovarnah, kjer še prilično dobro zaslužijo, toda delajo le po 4—5 dni v tednu.

Dne 20. februarja se je otvorila tukajšnja svetovna razstava, ki bo odprta do 4. decembra. Velikanski "autobusi", ki imajo prostora do 30 ljudi, avigajo po mestu ter vozijo ljudi k razstavi in nazaj. Velikanske inpozantne palače hranijo v sebi dela divjih rodov Afrike in Avstralije, pa do najnovejših izumov evropske in ameriške tehnike. V palači za industrijo vidiš stroje najfinjšega sestava, kakor različne električne motorje, parne, kompletne stroje ameriške vojne in trgovske mornarice, parne sesalke, velikanske jeklene motove, itd. Tu vidiš na velikih strojih pletenje in fino vezenje svile, preprog, cipk, itd. kajti vsa teorija se izvaja v praksi, na vseh strojih delajo ljudje, tako da ima vsak priliko videti, kako se ena ali druga reč izdeluje. Vsaka država ima svoj paviljon. Tu je Nizozemska in Norveška s svojimi mlini na veter, s finim porcelanom. Balkanske države s fino vezenimi narodnimi nošami, z orožjem, itd.

Tu so poljski, trdnjavski in ladijski topovi najstarejšega do najnovejšega sistema. Topovi so cel in drugi zopet po dol-

gem počez prerezani, tako da vidiš tudi notranjost topa in naboja. Tu stoje topničarski podčastniki in mornarji vojne mornarice, ki v vsaki zadevi dajejo dragovoljna pojasnila. Vse železniške družbe imajo tu svoje lokomotive, vozove za ljudi in tovarne vozove. Ameriške družbe imajo prave vlake in lokomotive v naravni velikosti, druge države pa v miniaturi. Razstavljene so ladje, parniki in čolni vseh mogočih tipov. Od najmodernejšega prekocean-skega parnika pa do kitajske džunke in eskimovskega čolna s tulnjeve kože. Najnovejši avtomobili, bicikli in letalni stroji. Ekspresna družba "Wells Fargo" ima poštni voz iz leta 1863. Med aeroplani je tudi letalni stroj, s katerim je prvi Robert Fowler poletel preko Panama. V oddelku rudnin vidiš vsakovrstne rude, baker, cink, premog in drugo. Globoko pod zemljo je narejen premogov rov, katerega ni mogoče ločiti od pravega. Po sredi so "entre", ob straneh "plati". Vse je podprto, tu so železniške tračnice, na katerih stojijo električni motorji, ki vozijo "kare" s premogom napolnjene, tu so pisarne "bosov", in z železnimi vrati zaprte shrambe za smodnik in dinamit. Vse kot v resnici in vse v naravni velikosti. V ta rov se pride doli po stopnjicah, v drugega te pa pe-lje dvigalnik.

Poleg tega vidiš zlati rudnik države Californije, kjer z revol-verji opasani rudarji kopljejo in na mrežah sejejo med pesek pomešano zlato rudo. Na op-tičnem oddelku je vse, od naj-primitivnejših očal pa do naj-novejših velikih teleskopov, ki se rabijo v zvezdnah. Medi-cinski in kirurški oddelki: Lobanje in zobovje vseh zem-ljskih plemen, človeški sestavi in najmodernejši kirurški in-strumenti.

Drugod je zopet velikanska skalnata vas Pueblo Navajo In-dijancev. Pred vhomom sedi v neki votlini star Indijanec, ki spremlja udarjanje na nekaj boben, z enakomernim, tožnim in samotnim krokanju podob-nim glasom: Aj, aj... aja! V to vas prideš po lestvah, gori pa vidiš pravo življenje In-dijancev. Ženske pletejo ogrinja-la, delajo mokasine in perejo perilo, druge zopet slikajo lon-čeno posodo, može pa divje poslikani in z viharajočimi per-janicami na glavah, ležijo na solhcu, ne brigajoč se na svetu za drugega kot za svojo pipo. V neki "hiši" te indijanske vasi, vidiš "zlatarja", ki čepeč pili in dela srebrne okraske za in-dijanske "squaw". Pri delu ne-prestano žveči tobak, in v ve-likih lokih pljuje pred se. Dru-gi je zopet zaposlen z delom perjanje, pomagajo mu otroci, ki mu oskubajo peresa, v kolik-or je to potrebno.

Poleg te vasi vidiš vas afri-ških Culukafrov, vas Eskimov iz Alaske, ki prebivajo v svo-jih, fino ponarejenih, ledenih kočah, okrog teh koč pa troja psov in sani. Nekoliko naprej je samoanska vas, okrogle in slamnate kočice z malimi vhodi, pred kočami pa sede napol go-lje krasotice Samoanske. In v resnici se ta dekleta s svojimi polnimi oblikami, z bronasto temno kožo, visokim čelom, le-pimi dolgimi lasmi in s pravil-nim finim profilom, lahko pri-števajo lepm. Nekoliko nap-rej je vas Iroquois Indijancev, vas prebivalcev rodu "Dejaks", z otoka Bornoe in havaj-ska vas. V vasi izražajo zaljubljeni mladeniči svoja čustva do svojih idealov s petjem, spremljanjem na kita-ri. Na levo pri vhodu je "Ju-trova dežela", kjer vidiš ples baremskih dam, ples divjih Arnavtov, kjer se bliskajo hančizari in jatagani, bogato osedlane arabske konje in vel-blode. Ravno nasproti je slavno znani "Yellowstone park". Ro-mantično skalovje s svojimi vo-ltinami, soteskami in nasadi. Drevje je naravno. Takoj poleg je idiličen kraj japonskega bi-vališča. Nad vhomom opazimo do 25 metrov visoko in do osem metrov široko pozlačeno soho "Budhie". Ne brigajoč se za

okolico in narodne poglede velike mase, sedi veličastno s prekrizanimi nogami nad por-talom. Tu notri vidiš krasne nasade, idilične potoke in stu-dence, iz katerih japonsko ljud-stvo nižjih slojev odnaša vodo v dveh vedrih na svojih rame-nih. Tu vidiš lepo cvetoče vrto-ve japonske gospode, krasne vrtnete ute, itd.

Ko pridemo dalje, krenemo v poslopje slikarske in kiparske umetnosti. Tu so največji moj-stri svoje dobe razstavile svoje umetnine. Zastopane so drža-ve: Nizozemska, Norveška, I-talija, Španja, Portugalska, Francoska in druge. (Primanj-kuje mi izrazov, da bi dostojno ocenil te krasote. Ob pogledu na ta dela slavnih modernih umetnikov, mi pride v spomin naša dika France Prešeren s svojo nedolžno "muzo", ki je našemu nepozabnemu Jegliču žalostnega spomina delala toliko preglavice v Ljubljani! Med kipi je zlasti krasen bronasti kip, ki predstavlja Indijanca, ki je ravno "skalpiral" svojega sovražnika. Po koncu stoječ Indijanec s satanskim zmago-ljavjem na obrazu, usta odpr-ta naznanjajo z rjovečim trium-fom svojo zmago, v desnici drži nož, v levici pa šop las in ko-žo svojega nasprotnika. Med njegovimi nogami ležec, pa se v groznih smrtnih bolečinah zvija njegova žrtev, eno nogo stegneno, drugo skrčeno, prste rok pa zarite v zemljo.

Ako se odpravimo od tu, pri-demo na oddelk kmetijstva in rastlinstva. Vse rastline, rože in dreve vseh svetovnih delov je tu. Sadje in pridelki vseh de-žel, Indije, Nove Zelandije, Afrike, Evrope, Azije in Ame-rike. Tu vidiš drevje ameriških pragozdov (seveda ne celo, pač pa le kos debela, dolg 7—8 me-trov.) V nekem takem delu je narejena fina, lepo obokana soba, pohištvo te robe je isto-tako s tega lesa in 2½ metra dolga miza, je narejena iz sa-me grčice. Tu vidiš tudi vsako-vrstno žito, kitajski in japon-ski čaj, itd.

Paviljona države Avstrije in Nemčije sta prazna, kot bi ho-tel reči, da v teh državah ni-majo ničesar, kar bi lahko oli-kanemu svetu pokazali. Poleg avstrijske stavbe je stava pa-namskega prekopa. Popolnoma po naravi in z največjo natan-čnostjo je vse posneto po origi-nalu. Natančno je narejen pre-kop, zatvornica in drugo. V prekopu stoji nekaj ladij, med njimi tudi neka tri do štiri me-tre dolga kizarka Zjed. držav, kjer deluje neprestano žični brzojav. Zatvornica za zatvor-nico se odpira, in ladije plavajo počasi od Atlantica do Pacifi-ca. Drugje zopet vidiš vse bo-gastvo morskega dna, bisere, školjke, gohe, ribe vseh morji. Velikanske želve, raki, ameri-ški aligatorji, nilski krokodili, afriški levi, severni in drugi medvedi in vse druge živali. Prostor, kjer stojijo poslopja razstave je zagrajen s palmo-vimi drevedori in z najlepšimi evetlicami. Med temi drevore-di so velikanski vodometi, ogromni spomeniki in monu-menti. Elektrotehniki so tu po-kazali svojo umetnost, kaj-ti ponosi žari celo obnebe nad razstavnim prostorom v mili-joni bojnih magičnih barvah.

Nad glavami gledalcev in obiskovalcev razstave ropoče venomer motor letalnega stro-ja, ki kroži po zraku kot ve-likanske ptice. V zalivu pred razstavo pa stoji zasidrana veli-ka bojna ladija strijca Sama, iz katere se večkrat na dan zasli-šijo zvoki lepega valčka, ali ti-ho in milodoneče operne sklad-be.

Skušal sem, cenjini čitatelj in čitateljica, vsaj površno po-dat sliko te ogromne razstave, če se mi je to posrečilo, ne vem pač pa sem poskusil svojo naj-boljšo voljo, da ustrezem vsem. Pozdrav.

Anton Sabec.

Pegasti legar na Koroškem.
Od 21. do 27. februarja se je na Koroškem primerilo 19 no-vih slučajev pegastega legarja in sicer 2 v Celovcu, 17 pa v Voljsperku.

Dopisi

Dupus, III. Cenjeno uredništvo Cl. Am. Dovolite, da tudi jaz izrazim svojo radost v našem slovenskem naprednem časniku Cl. Am. in da za-ključim pozdrav vsem rodojubilni Slo-vencem in Slovenkarn, ki so svoji jeziki in narodnosti naših očetov in pradedov, ki se ne aramujejo blii Slo-venci ali Slovenke, ki so člani te na-še svete narodne organizacije "Slo-venske Lige". Kadar čitam naše slo-venske narodne liste, čitam dopise iz ranih mest Zjed. držav, kako vno-tu in prepričevalno se naši mili ro-ja, ki in rokajinje ogrevajo in širijo me-d svoje soproste in sestrore zavest in znanje o naši mili slovensčini. In to hodojo narodni nasprotniki pogosti-ki in unišči. Kljub temu pa se ta na-ša narodna organizacija čimdalje bolj širi, in naš narod je začel spo-znavati korist združenja v veliko na-rodno slovensko organizacijo. Tega so se pa natrli naši lakoristični uničevalci in tlačilci slovanstva. Prišli so pisati v svojih časopisih proti temu, kar bi rodojubilni Sloven-ci radi naredili za svobodo svojega naroda. Upam pa, da so se preporno smislili in da se bodo rojaki samo rogali njih peklenim poskujam, da povzročijo neslogo med narodom in ga zopet privedejo tja, kjer je bil stoletja v — sužnjosti.

Slovenski duh, pravi čisti duh, je sedaj med našimi Slovenci v prvi vrsti. Samo beseda "Slovan" strši na sprotnike. In Nemci so pričeli to v nebo kričeče klanje in mesarjenje po Evropi, ker so se zbal moči Slo-vanov, in edini namen boja Nemcev, da uničijo veliko slovanstvo moč. Pa tudi v tem se motijo. Ovrst lu zdrav je slovenski rod, in to čutilo tudi v polni meri današnji ošabni Nemci. Tlačilci smo dovolj in ne bode dolgo, ko bodo tudi Slovan imeli besedo in veljavo na svetu, pa četudi tisti par — unj v Chicagi tlačokrat piše, da Slovan ni ničesar vreden. Zaveda Slovenec ne bo postal izda-jalec svojega naroda.

Rusom in Srbom našim krvnim bratom, podlikajo nasprotniki naše laži. Seveda prihaja to satansko obre-kovanje le iz Nemčije ali pa iz ne-ko-hunske Avstrije, kajti Avstrija se boji, da bi se Slovani združili in za-hvalvali maščevanje za stoletna cri-vica, s katerimi je pitala Avstrija svoje zveste podložnike.

Kar se tiče naših izobraženih vodi-teljev, jim moramo vrjeti in verno ter zvesto stati z njimi, ker oni de-lajo za nas, naši krvni bratje so, in maraliko imed njih je potrošil že večje svote, da je narod zbudi iz spanja ter mu predoči boljšo pot do svobode. Bratje moji Slovenci, Slo-venke sestre moje, zavedajmo se, in ne bodimo izdajalci, saj smo vendar narod in imamo ravno tako pravico bi-veti svobodno na svetu kot kak drug narod. Svica je mal narod, pa cel svet apostuje svico in se jo boji, ker vidi, da je narod sklenjen in združen, spoštuje druge, a sebe najbolj. Ne dajmo ne vedno teptati od turje sil, priznajte vendar enkrat, da ima tudi naš narod slovenski, ki je bil toliko tlačan, pravico do svobodnega dhan-ja in svobodne uprave. Tu se ne gre za stranke, za mastno plačane volit-elje socialistične stranke, za potkre- ne trebuhe klerikalcev, tu se gre za ves narod, in kdor čuti z narodom, ta se bo pridružil Slovenski Ligi.

Slovenec in Slovenka, bodite ponosni, da se imenujeta kot taki, da ima-te svoj rod, svoje zgodovino in pra-vico do svobode.

Pri nas v Dupus, se vedno več Slo-vencev oglasa za Slovensko Ligo. Obeta se vsestransko napredovanje pri naših rojakih Slovencih. Naše mesteca šteje približno 1200 duh, ve-činoma Slovanov. Mestice je obra-ščeno z lesom in je precej prijazno. Mnogo naših rojakov ima tu svoje tu-govine in svoje hiše. Mnogo rojakov se je pričelo zanimati tudi za držav-janstvo. Deklet pa ni, dasi imamo cele "polke" mladih, čvratih fantov.

Konečno pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke širom držav šivela Slovenska Lige, zivela Jugos-lavija!

Ivan Dolmanovič.

Indianapolis, Ind. Podružnica S. L. št. 17, naznanja svojim članom in članicam, da se vrši v nedeljo, 18. aprila ob 2. uri popoldne seja v brata Hvalica dvorani. Član in članice so pro-silni, da se množično udeležijo, in pri-pelje se vsak po enega novega čla-na.

Anton Hravtja, tajnik.

Chicago, Ill. Po hudem in odloč-nem boju smo ustanovili v nedeljo, 4. aprila podružnico S. L. Pristopilo je takoj 46 članov. Več pozneje.

Clan Lige.

Raphton, Pa. Tukaj se je vršil v nedeljo dne 4. aprila popoldne shod v Jos. Setinški dvorani za Sloven-sko Ligo. Udeležba shoda je bila pre-cejšna, seveda tudi nekaj nasprotni-kov, ki pa bodo sčasom tudi sprevideli in pristopili v naš krog. Pristopili so sledeči in plačali po 50c: Geo. Kri-stel, Frank Bizjak, Pavel Campa, Frank Gorup, Jos. Setinšek, Emil Kranjc, Jos. Centrič, Mihael Ciznar, Alois Bizjak, Peter Mlakar, John Ore-šek, Anton Budna, Frank Kumerdaj, Frank Prah. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Geo. Kristel, predsednik, Pavel Les, Box 323, tajnik, Frank Biz-jak, blagajnik. Pozdravljam vse člane in članice Slovenske Lige v imenu naše podružnice ter jim želim uspe-ha.

Pueblo, Colo. Prosim, da pri priliki objavite imena naših članov podru-žnice Slov. Lige in koliko so leti daro-vali. To namreč do danes v listih ni bilo še objavljeno, ker sem sam do-selej imel stvar v rokah in to radla-ga, ker podružnica radi neugodnih delavskih razmer ni izvolila svojih od-bornikov. Podružnica namerava skil-cati javen shod kakor hitro bodo raz-mere ugodno kazale in na tem shodu bo tudi izvolila svoje stalne odborni-ke. Darovali so sledeči: D. P. Predo-vich, \$25.00 Jos. Russ, \$20.00 Po \$1.00: Math Jerman, Tony Prijatelj, N. J. Radovich, W. L. Predovich, Joan Germ, Steve Gerliam, Franciska Pre-dovich, Rev. Cliff Zupan, Joseph Kraševac, Dr. Jos. E. Snedec, Max Pa-jostovich, George Thomas, Joe Polio-jakov, B. J. Menaliger, A. Gross, Mi-ča Zakula, Igno Garcker Jernej Klinc, John F. Stavihar, John Poula. Po 50c, Franc Strumbal, Po 25c, Uršula Barker, Franciska Klinc. Skupno svot-e \$66.00, katero sem poslal na glav-blagajnika J. Jager, ki bo pozneje v svojem poročilu potrdil svoto, katero je prejel od mene za našo podružni-co. S tem mišljam, da zavelem vsem obrekovalcem jezike, da ne bodo več govorili, da gre ta denar v zasebne sepe.

Rojaki v Pueblo in okolici so pro-sili, da v čim večjem številu pristop-ajo k Ligi: tu so gre za skupno ko-

rist in naj tedi niko ne prišakuje, da bo prišel kdo v hišo premit, da pri-stopi k Ligi. Za pristop se lahko javi-jo pri zgoraj navedenih.

D. P. Predovich.

Port Washington, Wis. Podružnica Slovenske Lige je bila ustanovljena tukaj 14. marca 1915 za Port Wash-ington, Wis. Predsednikom je bil slo-ven John Sagar, tajnik Frank Uršič, blagajnik Stefan Plesce, odbornika: James Pungartnik in James Cepach. Po \$1.00 so darovali: Stefan Plesce, James Acman, Blas Lavric, Anton Vrhovnik, Frank Uršič, Alojzij Golob, po 50c so darovali: James Sagar, Je-nes Pungartnik, James Cepach, Frank Leskovšek, Anton Novšek, James Do-brak, Anton Dobni, Anton Kranar, Jakob Brilšek, Sebastian Polčnik, Maksima Fretz in nimenovani, po 25c so dali: Rafael Podbregar, Frank Hudohnet, skupaj \$13.00.

Podpisali so se sledeči daroval-ci: Anton Valovjek, Jos. Jelovnik, Frank Šušnik, Magdalena Repensek, Mary Šek, Martin Juvan in Vinko Šrebotnik. Denar smo naklonili na ime Slovenske Lige na Port Washington State Bank. Seja se vrši vsake tri mesece, kje in kdaj, bo objavljeno v časopisih.

Bratje, bodimo edini, kajti le v slo-zi je moč. Mi moremo doseči svobodo našemu milemu slovenskemu narodu le potom Slovenske Lige. Slovenski Lige mora le koristiti in ne škodovati, kakor mislijo nekateri rojaki. To-rej Slovenec, kateri se niste pristopili k razven, pristopite k Slovenski Ligi, da ne bode naša nasebna zavestjala za drugimi, in pokažimo, da imamo še iskreno ljubezni do rojstne nam-domovine. Tisti pa, ki hvalijo Avstri-jo, vas vprašamo, kaj nam je dala Avstrija dobrega ali dobrega storila? Z eno besedo ničesar! Na stajerskem in Koroškem ne da naši deči potreb-nih slovenskih šol. Nas Slovence stis-kajo od vseh strani, od ene nenasitni Nemec, od druge hunski Oger, od tretje pošeljni Italijan, ki je prišel za orožje in preži na naše lepe slo-venke pokrajine. Mi moramo napra-viti potom Slovenske Lige konec pre-ganjanja in doseči svobodo naše gru-de, katero so prerokovali naši velika-njenski Prešeren, Askerc, Gregor-čič, Medved, I. t. d.

Ako bi nam Slovenec Avstrija le dala vsaj nekaj pravice, kakor jih imajo drugi narodi, bi ne bili proti njej, ker se pa na Avstrijo ne moremo za-nesti, kajti ona je sama na rohu pre-pada, se moramo vzdržati in posla-ti pomoči kje drugje. Avstrija nas Slovence le tedaj pozna, kadar je tre-ba iti pred želo topu prelivati kri za prazen nič. Bratje le vkup, v Slo-venko Ligo, dokler je čas. Proč s po-misleki!

Biti slovenske krvi, bodi Slovenec ponos! Obenem pa prilagajmo se po-vedlj za vsakega zavednega Slo-venca, Hrvat in Srba. Glasilo se:

1. Slovenec, Hrvatje in Srbi so bratje, en narod s tremi imeni.

2. Ne sej nesloge, ker smo v slo-gi in edinstvu Slovencev. Hrvatov in Srbov je naša rešitev.

3. Spominjaj se vedno, da si Slo-venec, Hrvat ali Srb, veja velikan-skega slovenskega drevesa.

4. Pripriznaj povod in odkrito, da si Slovenec, Hrvat ali Srb in vselej in povod držaj visoko slovanstvo.

5. Bodi ponosen, da imaš 12 mili-jonov bratov, slovenskega, srbskega in hrvatskega pokolenja, in da si Slovan, kateri je na svetu preko 200 milijonov.

6. Bodi ponosen, da so Čehi, Rusi, Slovaki Poljaki tvoji bratje, in da se vsi skupaj zovemo "Slovani", in da je naša rešitev edinole v bratški slogi.

7. Zavedaj se, da je domovina na-ša velika in prostrana, da pa je raz-cepljena in razkosana. Misel na nje, no prošlosti in veličino naj te bodri: delu za bodočnost.

8. Ne budi auzanj alikogar in ne budi izdajalec svojega naroda.

9. Narodna čast in narodni ponos bodi ti nad vse. Svojemu dajaj pred-nost vseh. Tule spoštuj, a s svojim se ddi.

10. Zavedaj se, da se bratje spozna-jo po krvi in jeziku, vera pa je stvar vsakega posameznega človeka, kate-ro je treba spoštovati. Slovenci, Srbi in Hrvati so bratje, četudi druge vere, zakaž brat je mil, katerekoli vere bi bil.

Pozdrav Slovincem širom Amerike!

Clan Lige.

OBRESTI SE ZAČNEJO VSAK DAN VLOŽITE DENAR NA LAKE SHORE BANK

in po pravilih plačamo do dneva, ko potegnemo denar ven

4%

St. Clair and 55th St. Prospect and Huron Superior and Addison.

ALI VI ALI VAŠ PRIJATELJI TRPIJO NA

JETIKI

Števil zdravilni predažje

624 slučajev zdravilnih

608 slučajev ozdravljenih.

Potom Oxyoline zdravlje-ja. Pridite v naš urad in vam pokažemo ta pisma, ki vas pre-ričajjo.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,

300 PERMANENT BLDG. 7th BUCLED AVE.

Prva in edina sloven. trgovina s šivalnimi stroji.

pozivlja vas gospodinje krojače, in čevljarje, na blizajočo se spomlad in veliko šivanje. Ako nimate šivalnega stroja, kupite ga, in prihranite si veliko denarja v teh slabih časih.

Veliko vas tudi že ima stroje; pogledite jih natančno, če so dobri ali ne, ker od slabega stroja ne morete pričako-vati dosti. Jaz vam stroj popravim in vas obnavljam drugih strokov. Popravljam vsake vrste stroje, po najnižjih cenah od 75c naprej.

Kdor želi imeti nov stroj, ga lahko dobi na odplačila samo \$1.00 na mesec in sicer najbolje SINGER šivalne stroje.

RUDOLF PERDAN,

6024 ST. CLAIR AVE.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI po-grebnii zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonenost in podporo! Po-strežba vedno točna in poštena.

ROJAKI SLOVENCI POZOR!

Rojakom Slovincem Prva Priika. 50.000 Akrov rodovite zemlje

v državi Michigan je dana zemlja na prve izbero rojakom Slovincem pod iz-vaareni ugodnimi kupnimi pogoji in nizkimi cenami. Svet je prijazen, raven, ne valovit in brez močvirja, dovolj lesa na njem in meji dobro stoječe velike farne in sadjarčevje. Dobra ilovita prst. Zevlja leži blizu mest in trgov, kol-trgovin in drugih industrijskih p. djetji. Dober promet po železnici in pako-brodih na vse strani zjedinenih držav. Ne zanudite prve prilike in izbere, da ne bodele reki, da smo Slovenci najzadnji. Za podr. bečji popis in informacije obrnite se ose. no ali pisмено naravnost na lastnike in naslovite pisma:

SLOVENSKE KOLONIJA,

1286 MILWAUKEE AVE. ROOM 307, CHICAGO, ILL.

Zapamnite si da mi smo lastniki in nikakorini agentje

Alert obleke

ZA MOŽE VEDNO \$10

Alert obleke vam prihranijo polovico denarja. Od \$5.00

do \$8.00 plačate pri nas manj kot bi drugje pla-čali za obleke za isto tako dobre. Denar, ki ga vi nam plačate gre zopet za obleke, ne za prodajalne stroške, ker mi smo izpodbili stroške do skrajnosti. Vi kupite obleko, ki jo mi izdela-mo v naši lastni tovar-ni na

1220 W. 6th St.

Posledica tega je, da vam lahko prodamo ob-leko za \$10.00 dočim morate drugje pla-čati \$15 ali \$18 za ravno tako obleko.

ALERT CLOTHES,

ST. CLAIR AVE. E. 55th ST.

POSLOVODJA JE HRVAT.

M. Griesmayer, poslovodja.

Zena pijanca.

Zofka Kveder.

Pretrgaljiv krik pretrga noč. Prestrašeno planejo otroci iz spanja.

Dolgo so sinoči čakali z materjo na očeta. Ali ni ga bilo. Mati je vzdihovala, skrivaj brisala oči in malobesedno, skoraj mrtko, spravila otroke spat.

"Dajte, ležite tudi vi, mama," je prosila najstarejša hčerka. "Tata bodo že prišli. Nikar se ne vznemirjajte, potrebni ste počitka."

"Da, da, takoj," je rekla mati. "Le nekaj šivanja imam še. Le spite otroci!" In odšla je nazaj v jedilnico, sela k mizi in podpirala glavo z dlanmi. Vtopila se je v žalostne, temne misli.

In čakala je, čakala. Počasi so polzele minute. Poslušala je korake, ki so zdaj pa zdaj zadoneli na ulici in se zopet zgubili za vogelj. Nestrpno je bilo srce v prsih in misli so se podile v glavi, vse enako neprijetno, nezadovoljno, nasičene z dolgoletno gorčino.

"Zakaj, zakaj je vse to?" kljuje večno vprašanje v prsih in brezuspešen odpor se vzdiga v duši z vsakim dihom. "Zakaj me je usoda zaznamovala in me pahnila v trpljenje in bedo? S čim sem zaslužila to pokoro-ponižanje in prokletstvo? In kdaj, kdaj bo konec takega življenja?"

Kakor pošasti se pode misli in sive skrbi vstajajo od vseh strani. Kakšna bodočnost? Jo čaka, njo in njene otroke?

Spomnila se je svoje tete, ki jo je takrat, ko se je zaročila s Petrom, svojim možem, svarila pred njim: da je veseljakovič in da rad pije.

Vzrojila je takrat in pol jezno, pol v šali zavrnila dobre svete skrbilive sorodnice. Kdo bi mu zameraval, da je bil rad v družbi in da je bil vesel svojega mladega življenja. Ah ne, potuhnjena si ni nikdar želela za moža. In če je rad govoril napitnice, rad trkal s polnimi čašami rujnega vinca med prijatelji, kakšna škoda je to, kakšen greh? Kadar bo oženjen, bo že prenehal s takimi rečmi že zaradi nje. Kam pa naj gre zvečer, ko nima doma, naj sam sedi v pusti meblirani sobi in prodaja puščobo? Kadar bo imel ženo in otroke, ga bo prešlo vse to samo od sebe.

Tako je mislila takrat in nobenega strahu ni imela pred bodočnostjo. Ni bilo sicer najuglednejše, da je na zaročni pojemu od navdušenja in veselja izpraznil toliko čaš, da sta ga morala njena brata diskretno odpeljati iz družbe v svojo sobo, predno je napravil kako neugodno sceno. Ali vse je bilo takrat tako radostno, ves dom je odmeval od veselih razposajenih pesmi, mladega smehu, šal in veselja, da je njegova "smola" ostala skoro neopazena. Le brata sta ji drugi dan pripovedovala, da sta imela precej dela z njim predno sta ga ukrotila in kako smešno, skesano, je izgledal jutraj, ko se je prebudil. Neprijetno ji je bilo poslušati opazke o njegovi "nezzgodil", zato je skušala, da pozabi čim prej na neljub dogodek. V njeni lastni družbi so bili vsi trezni, nikdar ni videla pijanega človeka od blizu. Oče in brata niso pili skoraj nikdar in če, vedno le zelo malo, bolj družbi na ljubo, kakor iz lastne potrebe. Ni bilo mnogo besed takrat v družini o Petrovi epizodi. Umanili so ga njenim očem za rana, ko se skoraj opazila ni, da se je z njim kaj zgodilo. Ko se je drugi dan Peter nekoliko osramočen poslavljaj, ji je rekel oče po njegovem odhodu dobrotno: "Mogoče je sinočni malhuer dober spomin zanj, da se drugič ne blamira. Ne bi želel, da imaš v svojem zakonu zaradi tega neugodnosti. Pijan človek ni prijetna družba in slab mož ženi... Ali on te ima rad, to se vidi. Zato se ne bojim..."

Da, tudi ona je vedela, da jo ima rad in zato je ni bodočnost vznemirjala prav nič. Če čez dva dni je popolnoma pozabila na oni malenkosten dogodek in

vse one mesece do poroke je ni niti enkrat obšla slutnja bodoče nesreče. Popolnoma nemo-goče je bilo gojiti o tem nena-vadno darovitem ljubeznivem človeku kakšne grde pomisle-ke. Nasprotno, ponosna je bila, srečna, da je izbral ravno njo za svojo družico na življen-skem potu.

Ali že na ženitovanskem po-tovanju je postala nekoliko vznemirjena. Tako rad je sedel zvečer v restavracijah in zapa-zila je nehote, da mnogo pije. Njegove oči so dobile v takem času neki poseben sij in rezek, grd pogled; govoril je veliko n neokusno se je baharil. Ka-kor da sta dva človeka v njem, se ji zdelo, prvi: navaden, nji znan ljubezniv, duhovit in ob-ziren, drugi: tuj, neprijetno ba-hat, gostobeseden, antipatičen. Prosila ga je, naj vendar toliko ne pije, da mu škodi in on ji je, pritrdil. Pravil je, da to ni njegova navada, ali človek ni-ma nobenega opravila, potem nehote več pije, kakor bi bilo potrebno. Izgovarjal se je tudi na hotelsko hrano: na potova-nju, na vročino.

Bila je vesela, ko sta se vrni-la domov, v njuno lepo, okusno, novo urejeno stanovanje, kjer je bilo tako mило in prirčno. Bil je zelo dober, mehek in za-jiv ljen ali zvečer je opazila, da postaja nemiren in razstresen, kakor bi mu nekaj manjkalo. Skušala ga je zabavljati, igrala mu je na klavirju, pela kakšen nov napev, čitala mu je to in ono. Prosila ga je, da je šel z njo na sprehod po noči v park v mesečini in ko sta prišla do-mov, mu je skuhala čaj, šalila se je z njim, skušala ga je na-vezati na se z vso dražestno lo-kavostjo zaljubljene žene. Ali on je postajal vedno bolj nervo-zen. In tretji ali četrty teden, odkar sta prišla s potovanja, ji je rekel opoldne, da ga ne bo zvečer domov na večerjo, naj ga ne čaka. On mora zopet en-krat pogledati, kaj delajo prijatelji, preveč je navajen na nje; leta in leta so se shajali, ne mo-re se jih odreči manjkajo mu. Prijazno mu je pritrdila, da bi bilo smešno in odveč, da bi se jih ogibal za vedno. Naj le gre, dobro naj se zabava, pohvali naj se, kako prijetno mu je v novem stanu in kadar bo naj-lepše, naj se spomni tudi na njo. Popravila mu je kravato in ve-selega srca ga je pustila oditi. Kmalu je odšla spat zvečer pri-jazno misleč nanj. Privoščila mu je razvedrilo.

Kasno po polnoči je prišel domov, ropotajoč in opoteka-joč se. Razbijal je z vrati, za-deval se v jedilnici ob stole in se nerodno priguhal v spalnico. Se nikdar ga ni videla takega; še nikdar ni videla nobenega človeka takega. Bled je bil, oči rdeče in udrt. Mesečina je bila in soba je bila skoraj popolnoma svetla. Vzdignila se je kvišku v postelji in s široko odprtimi očmi je strmela vanj. Neumno se je smejal in kričal z rokami po zraku. Počasi in nerodno se je majal k nji in se težak zvalil na posteljo k nji. Hotel jo je poljubiti in jecljaje med zobmi z odurno pijano prilizljivostjo: "Dušica sladka, nič se ne boj!"

Nepopisljiv gnjus jo je ob-vezel in otrpnela je vsa. Ali ko ji je zapuhel v obraz njegov vroči, po vinu smrdeči diha, ga je pahnila od sebe z vso močjo, da se je malo ne zvalil po tleh. Začudeno je zijal v njo, potem se je obrnil in se spustil vzdih-a jo na divan. Zasmel se je zo-prno in s čudnim ubitim gla-som je godrnjal in ji pretil: "Da, da, občutljiv smo! Prin-če, golobčica! Kaj nisem tvoj mož, ha?! Me boš že še spozna-la!" Pa kmalu je začel smrčati.

Ona je še vedno sedela na postelji, vsa začudena, prestra-sena, otrpnela. Kakor plaha ptica ji je trepetalo srce v prsih. Solze so ji tekale po licih in ven-dar ni jokala. Brez misli je se-dela in strmela pred se in ni mogla verjeti, da je resnica vse to, ta prizor, to spoznanje. Strah jo je bilo. Skeleča boleči-na ji je presunila dušo do dna. On je torej pijanec, pijanec! — Stokajoč se je obrnil mož na divanu in se zvalil na tla. Teško in zamolklo je vdarilo veliko truplo na pod. Zavpila je od

groze, skočila je iz postelje in skušala mu je pomagati, kljub gnusju, ki ga je vzbujal v nji. Ali težak in nepremičen, kakor klada, je ležal na tleh hropeč in grgrajoč. Kakor mrtva je pa-dla njegova roka nazaj, ko jo je izpustila. Vzela je blazinco in mu jo porinila pod glavo, potem je klečeč ostala tako pri njem in ga je gledala. Strašen in grd je bil. Nekaj živinskega, odur-nega je bilo v njegovem obra-zu. Iz odprtih ust so se mu ce-dile sline. Ves spremenjen je bil; njegova lepa glava je bila spačena, njegov obraz je bil obraz blaznega norca, ki je grozen in pretresujoč tudi ka-dar spi... Tako je, torej izgle-dal ta mož ki ga je ljubila, ki je bila ponosna nanj, kadar ni bil pijan... Oropan vse lepote, dostojanstva človeškega, s pe-čatom blaznega in zločinca v po-častno skrmeljenih potezah... In bilo ji je sojeno, da ga gleda še mnogo — mnogokrat takega...

Sicer je res drugi dan obljub-ljal: niklar, nikdar več! Ves strt je bil nad njenimi solzami, osramočen in v dno srca zadet od njenega obupa. Oh, kako ga je prosila, kako ga je zaklin-jala. In on ji je skesan zaklinjal, da ne bo več pil, nikdar več, da se ne ponavlja prešnja noč. Pustil bo vse, družbo, prijate-lje, ki ga zapeljujejo k pijaci. Bolan je bil, slab in iskren v svojem obžalovanju. Ni lagal, te, ni lagal! Sam je verjel vse, karkoli ji je obetal. (Pomirila sta se in tudi ona mu je vse ver-jela, kar ji je obetal. Ljubila ga je bolj, kakor prej, bolj toplo, globoko, s prijetnim strahom v sre-u. In on res ni obljuboval vse le zato, da se pomiri in da jo utolaži za prvi hip. Mnogo je hotel z njo na sprehod, obisko-vala sta gledišče, koncerte; knjige ji je nosil dom, da mu je čitala, note. Ali čez par ted-nov se je ponavljala ista stvar. Ni zdržal doma in zopet ga je morala pustiti v družbo, k pri-jateljem. S trepetajočim srcem je čakala nanj. Res je prišel prej dom, bolj trezen, kakor prvič. Ali drugič je bilo isto, tretjič isto. Pač je drugi dan prosil in se rotil, bolan je bil duševno in telesno, sramoval

se je pred njo in samim seboj. Nikoli več, zadnjikrat je bilo... Ampak ni bilo zadnjikrat. Par dni je bilo, teden, deset dni komaj... In že je ves trepetal, nezadovoljen je bil, nemiren, kakor zaprta zver zaprta v oz-ko kletko... In isto se je zgodi-lo, kakor prvič... (Konec prihodnjic.)

Hiša naprodaj na E. 49th St. Cena \$2600. Proda se jako u-godno. Vpraša se 4018 St. Clair ave. (33)

ALI VI
ALI VAŠI PRIJATELJI TRPLJO NA
SLABI KRVÍ
Slabi zdravniki poročajo
527 slučajev zdravljenih
527 slučajev ozdravljenih.
S pomočjo Oxyolina in se-rama. Pridite v naš urad in vam bomo pokazali ta poročila in druga, ki vas prepričajo.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.
Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.
Govori se slovensko in hrvat-sko. Točna postrežba. Časo-pisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravni-ski urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.
Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 zvečer
Telefon urada:
East 408 J.
Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

Pošiljamo denar v staro domovino!
Kdor hoče poslati denar v staro domovino, naj porabi priliko se-daj in pošlje, ker je avstrijski de-nar jako poceni. Mi pošljemo sedaj
100 K za \$17
Vi si prihranite po teh cenah \$3 pri sto kronah. Naša tvrdka je znana kot poštena in stotine Slo-vencev, ki so poslali denar v staro pomovino potom nas, so bili za-dovoljni.
DENAR GARANTIRAMO, DA PRIDE V STARO DOMOVINO.
Leo Schwalb,
6131 St. Clair Ave.

RICHMAN'S
UNITED CLOTHES
10
ALWAYS
Vaša prva skušnja z oblekami ne bo vaša zadnja.
Mnogo tisoč mož se je prepričalo, da so nekaj vredni -- zadovoljstvo, ki je večje od našega pričakovanja.
Naše načelo je: Iz tovarne k vam! In po-mnite, da se ne gre za to, kar plačate, pač pa kar dobite za svoj denar.
Pazite, da predno kupite blago, da ga vsaj pogledate, predno se pripravite za spomlad in poletje. Prihranite si denar, za-dovoljni ste, bodete ravne tako dobro oble-čeni kot bi bili, če bi plačali še enkrat toliko za obleko. SAMO DVA PROFITA, VAS IN NAŠ NOBENEGA POSREDOVALCA.
Pošiljamo tudi po pošti. Pišite po vzorce, ki so zaston. Prodajalna odprta ob sobotah do 10 zvečer.
Richman Bros. Co.
Prospect Ave. vokal Ontario. Cleveland, Ohio
EST 1879

Zaveden Slovenec je član Slovenske Lige

HRANITE.
Čudno je, da se mora ljudi opominjati naj čuvajo svoje največje bogatstvo -- zdravje, ki se ne dobi tako lahko, kadar je enkrat zgublje-no. Toda ljudje silno zanemarjajo svoje zdravje prav kakor bi vabili boleznin in smrt v svoja telesa. Hranite svoje zdravje bolj kot svoje do-larje. Mi ponujamo onim, ki so zgubili svoje zdravje, in ki ga žele zopet dobiti
Trinerjevo ameriško grenko vino.
To naravno zdravilo obstoji s čistega rudečega vina in zdravnilih želišč, in ima mnogokrat hitre posledice, če se redno jemlje, če imate
OTRPLA JETRA, ZAPRTJE, ZGUBO APETITA, HIPNO SLABOST, BOLEČINE SPODAJ, KRČE, ŽELODČNI KATAR.
Za vse take bolezni je treba telo hitro izčistiti, ne da bi telo oas-belo. To zdravilo utrdi sistem in mu pomaga, da odpravlja svoje delo brez zadržka. Pri želodčnih boleznih, jetrnih in prebaviljalnih organih, jako dobro upliva
PO LEKARNAH. CENA \$1.00
JOSIP TRINER
MANUFAKTURNI KEMIST
1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Imejte vedno Trinerjev liniment pri rokah. Mogoče ga danes ne potrebujete, toda jutri vam lahko koristi, da ozdravite bolečine v miš- cah in sklepih. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.